

TUNTOSARVI

Selkolehti

• marraskuu 11/1989

Vammalan Kirjapaino Oy
38200 Vammala

TUNTOSARVI

Marraskuu N:o 11/1989
15. vuosikerta

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella.

PÄÄTOIMITTAJA

Leena Turunen

TOIMITTAJA

Raili Kupi

TOIMITUS, TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET

Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 334
Tekstipuhelin: 90-39604 337
Pankki: KOP Keski-Töölö,
Helsinki 101210-168221

TILAUSHINTA

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 110 mk 12 kk

SISÄLLYS:

Tunnelmia	
maailmankonferenssista ..	3
Helen Keller -konferenssi .	4
Seitsemän kertaa	8
Vammaisten asiat vaativat	10
Joululahjavihjeitä	11
Kirkon ikkunasta	12
»Parasta ovat ihmiset»	13
»Minun apuvälineeni»	14
Ajankohtainen apuväline ..	15
Kansikuvat: Helen Keller	
-konferenssista	

Seuraava lehti ilmestyy
20. 12. 1989

PÄÄKIRJOITUS

Pirkko Virtanen

Tunnelmia maailman- konferenssista

Saavuttuamme hotelliin, haluan tavata muiden maiden kuurosokeita. Tulkkini Paulan kanssa menemme hotellin baariin. Siellä istuu kaksi yksinäisen näköistä miestä. Miehet ovat hollantilaisia. Kättelemmme; kuurosokea Jan istuu vierelleni sohvalle. Alan puhua. Paula kääntää puheen englanniksi Janin tulkille. Tulkki Jan Jaap sormittaa asiani Janin käteen hollannin kielellä.

Jan on täysin kuurosokea. Lisäksi hänellä on munuaistauti. Joskus Jan on huonossa kunnossa, eikä jaksu kävellä. Silloin hän tarvitsee pyörätuolin. Jan käy työssä vammoistaan huolimatta. Hän verhoilee huonekaluja suojatyökeskuksessa.

Janilla on vaimo ja kaksi lasta. Janista on tehty video, joka esitettiin Eurooppa-konferenssissa Lontoossa. Jan itse ei pitänyt

videosta. Siinä ei kerrottu, miltä tuntuu menettää kuulo ja näkö. Hän olisi tahtonut kertoa sen pohjattoman surun, joka häneen iski. Hän istui tuntikausia ja piteli tavaroita sylissään.

Onneksi Jan tapasi vaimonsa. Ilman vaimoa Jan olisi joutunut kehitysvammaisten laitokseen. Mutta silti elämässä on vastoin käymisiä. Mieleen on tullut ajatus, että vaimo haluaa elää ilman häntä. Näistä tunteistaan hän ei rohkene puhua.

Palvelutalo kiinnostaa

Vuosi sitten Hollantiin perustettiin kuurosokeiden yhdistys. Jan on johtokunnan jäsen ja tulkki Jan Jaap sihteeri. Jan Jaap on ammatiltaan sosiaalityöntekijä, mutta hän on eläkkeellä munuaistaudin takia. Hän tekee palkatonta työtä kuurosokeiden yhdistyksessä. Johtokunnassa on 6 kuurosokeaa ja 5 kuulevaa. Hollannissa kuuro-

sokea voi saada 18 tuntia tulkkipalvelua vuodessa. Hollannissa on noin 1 200 kuurosokeaa. Hollannissa tutkitaan parhailaan kuurosokeiden asumispalveluiden tarvetta.

Janin tapaaminen oli tärkeä

Muistan Janin koska hän sai aikaan ajatusketjun. Sillä on merkitystä kuurosokeille.

Ihminen istuu toisen vieressä, eikä voi kuulla ja nähdä. Seinä on välissä tulkista huolimatta. Tuo seinä on mahdollista kaataa. Pitää vain voittaa pelkonsa ja uskaltaa koskettaa.

Kuurosokeat tarvitsevat tuntoaistia enemmän kuin muut. Tuntoaisti täydentää sanoja. Se välittää muitakin viestejä. Kuurosokean on saatava koskettaa. Silloin hän saa mahdollisuuden viestiä asioitaan. ■

WBU:n jäsen
Duncan Watson, Englanti:

Yhteiskunta velvollinen auttamaan

Duncan Watson ja rouva Mercia Watson.

● Kuurosokeiden yhdistystoimintaa on viimeisten 10 vuoden aikana aloitettu monessa maassa, Australiaa ja Uutta Seelantia myöten. Tekniset apuvälineet ovat kehittyneet.

● Sama kehitys jatkuu tulevaisuudessakin. Teknisiä apuvälineitä on saatava kaikille, jotka niitä tarvitsevat. Samoin on saatava tulkkipalveluita. Jokaisen yhteiskunnan velvollisuus on antaa ne kuurosokeilleen. Silloin kuurosokeat voivat entistä enemmän ottaa vastuuta omasta elämästään.

● Duncan Watson, WBU:n eli Maailman Sokeiden liiton hallituksen jäsen, puhuu kuurosokeiden asiasta lämmöllä, vuosikymmenten kokemuksella.

Mitkä ovat kuurosokeiden suurimmat ongelmat maailmassa?

— Pahinta lienevät eristäytyneisyys, sopivan työn löytäminen ja työttömyys. Työn saamiseksi tarvitaan koulutusta, mutta sitäkin on vielä vaikea saada.

— Toinen suuri ongelmaryhmä ovat ympäristön ennakkoluulot

ja kontaktien puute. Monissa maissa, kuten Afrikassa tai Latinalaisessa Amerikassa, ei kuurosokeudesta tiedetä mitään. Maailman Sokeiden liitolla on käynnistymässä erikoistehtäviä näissä maissa. Aloitus on viivästynyt koska sopivia henkilöitä on ollut vaikea löytää.

Mitä eri maiden yhdistyksien pitäisi nyt tehdä?

— Yhdistysten tärkeimpiä tehtäviä on hankkia rahaa. Sen vuoksi on tehtävä työtä hallituksiin päin.

Missä maissa asiat ovat parhaimmalla kunnossa?

— Skandinaviassa asiat on hoidettu hyvin. Samoin Länsi-Saksassa ja Englannissa, missä itsenäiset yhdistykset työskentelevät kuurosokeuden hyväksi.

Mitä tällainen maailmankonferenssi antaa?

— Se antaa tärkeitä ihmiskontakteja myös konferenssin ulkopuolella ja yhteistyön mahdollisuuksia. Opimme ja opeamme. Kun annamme oman kokemuksemme muiden käyttöön, saamme myös itse valtavasti tietoa.

Milloin on seuraavan Helen Keller konferenssin aika?

— Vuonna 1993 tapaamme uudelleen. Paikkana voisi olla joku Latinalaisen Amerikan maa, mahdollisesti Austraaliakin.

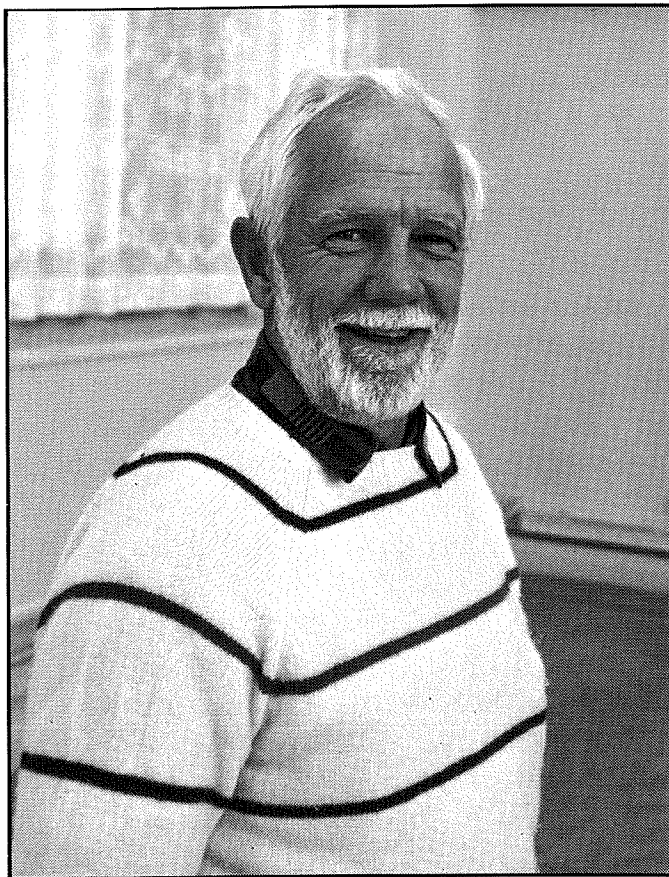
Mutta tarvitaan rahaa sekä hyvin kehittynyt organisaatio. Vasta silloin voidaan järjestää näin suuri tapaaminen, kuin Helen Keller-konferenssi on. ■

Työ alussa

Nigerialainen Samuel Okubanjo iloitsee kahdesta nauhurista, jotka UNICEF eli YK:n lastenapujärjestö on lahjoittanut. Yhtä iloisia ovat nigerialaiset kuurosokeat lapset, joita on rekisteröity noin 70. Nigeriassa on yksi koulu, jossa kuurosokeat lapset voivat opiskella. Monet heistä asuvat myös koululla ja käyvät kotona vain harvoin kouluvuoden aikana. Liikenneyhteydet Nigeriassa ovat paikoin kovin huonot. ■

Kuvassa vas. Mary Tumvesigye Ugandasta, Samuel Okubanjo Nigeriasta sekä hänen tulkkinsa Viktori Bamisaye.

Adrian Pole, Uusi Seelanti:

Työtä kuurosokeuden puolesta

— Kuurosokeita on kuultava, kun heidän asioitaan hoidetaan, sanoo Uuden Seelannin kuurosokeiden työntekijä, Adrian Pole. Uudessa Seelannissa on 500 rekisteröityä kuurosokeaa, joista 50 lapsia.

— Kuurosokeat ovat pieni ryhmä. Yksin he eivät voi olla tarpeeksi vahvoja. Senvuoksi he kuuluvat jäsenenä isoon liittoon, eli Uuden Seelannin Sokeiden liittoon. Silti kuurosokeat toimivat itsenäisesti.

Uudessa Seelannissa on kuurosokeustyötä tehty jo 1960 alkaen. — Lähitulevaisuus on teknisten apuvälineiden ja tulkkipalveluiden kehittämistä, Pole tuumii.

Uudessa Seelannissa puhutaan samoista ongelmista kuin meillä. Oma lehti ilmestyy kerran kuukaudessa mustavalkoisena ja pisteillä. Aucklandissa on sokeiden koulu, jossa on myös kuurosokeiden erityisryhmä.

Koulutus alkaa melkein vauvaiästä ja jatkuu aikuisuuteen asti. Uuden Seelannin ongelmana on se, että maa on pitkä ja asutus on keskittynyt moneen paikkaan. Niihin on perustettu keskuspisteitä antamaan palveluita kuurosokeille. Niissä toimivat myös aluesihteerit, yhteensä heitä on kuusi. Jokaisessa pisteessä on myös kommunikaatio-opettaja, joka opettaa pistekirjoitusta, viittomakieltä ja antaa neuvoja teknisissä apuvälineissä.

Adrianin mukana konferenssissa oli kuurosokea Janet tulkkinsa/aviomiehensä kanssa.

Suomen terveiset menivät myös kaukaiseen Uuteen Seelantiin, 36 tunnin lentomatkan päähän. ■

Hilka Hyötylä,

Tottunut konferenssien kävijä

Suomi on kehittynyt maa. Kuurosokeiden asiat ovat pidemmällä kuin monessa muussa maassa. Monissa maisa on kuurosokeilla vielä paljon ongelmia. Ihmiset ovat huolissaan tilanteesta. — Moni sanoi minulle, että olen iloinen ihminen. Olenkin iloinen siitä, että asiamme ovat melko hyvin.

Kongressi antoi hyviä ystävyyskontakteja ja tietoa. Mielenkiinnoinen asia oli hälytinvyö, eräänlainen suuntahälytin. Se helpottaa kulkemista. Toivottavasti sellaisia saadaan myös Suomeen.

Tämä Tukholman konferenssi oli laajempi ja kiinnostavampi kuin aikaisemmat konferenssit. Olen ollut Bahrainissa v. 83 ja sitä ennen Saksassa.

— Konferenssissa puhuttiin paljon toistensa auttamisesta. Suomalaisilta kysyttiin paljon asioita ja meillä oli tilaisuus neuvoa muita. ■

Jan uskoo elämään

Hollantilainen Jan Foks oli 21 vuotias nuorukainen, jolla oli paljon suunnitelmia tulevan elämänsä varalle. Mutta suunnitelmat kariutuivat: Jan kuuroutui täytettyään 21 vuotta ja menetti näkönsä muutamaa kuukautta myöhemmin.

— Hollannissa kuurosokeiden asiat ovat huonosti. Esimerkiksi tulkkipalvelussa on puutteita. Jan osallistuu kuurosokeiden asioiden hoitoon paljon.

Janilla on vain kaksi ihmistä, jotka pystyvät tarpeeksi nopeaan merkkikieleen. Vain he kaksi voivat olla Janin tulkkeina esimerkiksi kokoustilanteissa. ■

~~~~~

**Ystäväni
sinun taianomainen
kosketuksesi
vapauttaa minut
vankeudesta
tyhjiöstä
jonne mikään valo ei pääse
eikä ääni!**

**Se johtaa sieluni
sinun maailmaasi
hehkuen
rakkautta jota kaipaam.**

Japanilainen kuurosokea, Satoshi Fukushima lausui runon puheensa päätökseksi Helen Keller -konferenssissa.

~~~~~

Hovimestari Minna Virtanen neuvoo asiakkaita ravintola Mustassa Härässä.

Seitsemän kertaa seisovasta pöydästä

Liisa ja Jussi päättivät mennä lounaalle ravintolaan. He jättivät päällysvaatteensa eteiseen, ja pysähtyivät ravintolasalin ovelle odottamaan hovimestaria. Tämä ohjasi Liisan ja Jussin pöytään. — Tahtoisimme ruokailla seisovasta pöydästä, he ilmoittivat hovimestarille. — Ja mitähän haluatte juoda, hovimestari tiedusteli. Jussi tahtoi oluen. Hän halusi maistaa uutta vahvaa jugoslaviaalaista. Liisa tilasi talon valkoviiniä, 12 senttiä nyt alkuun, hän ilmoitti hovimestarille ja hymyili veikeästi. Vesikannu pyydettiin pöytään myös. — Vesi on hyvä janojuoma, Jussi tuumi.

Seisova pöytä oli katettu keskelle lattiaa. Siinä oli tarjolla monta kymmentä erilaista ruokaa: kaloja, lihaisia leikkeitä, salaatteja, katkarapuja, erilaisia lämpöisiä ruokia, juustoja, hedelmiä, jälkiruokia ja kahvia.

Liisa ja Jussi katselivat, miten naapuripöydän mies otti samalle lautaselle kaikkea, mitä pöydässä oli. Hetkessä lautanen oli kuin kasa erilaisia ruoka-aineita, kalat ja lihat, sillit ja juustot sekaisin. — Kaveri varmaan pelkää, että ruokapöytä viedään pois, Liisa ja Jussi naureskelsivat. He päättivät ruokailla kaikessa rauhassa ja maistella erilaisia ruokia vähitellen. Liisa ja Jussi tiesivät, että seisovasta pöydästä voi hakea ruokaa vaikka seitsemän kertaa.

Aloita kalalla

Kalalautanen on mukava alku aterialle. Liisa valitsi lautaselle silliä, sinappisilakoita sekä graavia (tuoresuolattua) lohta, jotka hän nautiskeli perunan kanssa. Jussi otti lisäksi kymmenkunta katkarapua ja tölkki-hummeria.

Kun kalat oli syöty, lähdettiin hakemaan toista lautasta. Nyt oli lihaisten leikkeleiden vuoro. Kinkkua ja suolalihaa, pieniä lihapullia ja monenlaisia makko-oita oli katettu pöytään kalojen jälkeen. Niistä rakennettiin toinen herkkulautanen.

Salaatteja pitää maistella

Salaatteja on mukava maistella ihan omalta lautaseltaan. Samalla voi arvailla mitä kaikkea salaattiin on kätkeyty. Kinkkusalaatin uusi, erilainen maku pani Liisan ja Jussin miettimään.

— Sen täytyy olla lehtiselleriä, ne päättelivät.

Lämpimältä lautaselta lämmin ruoka

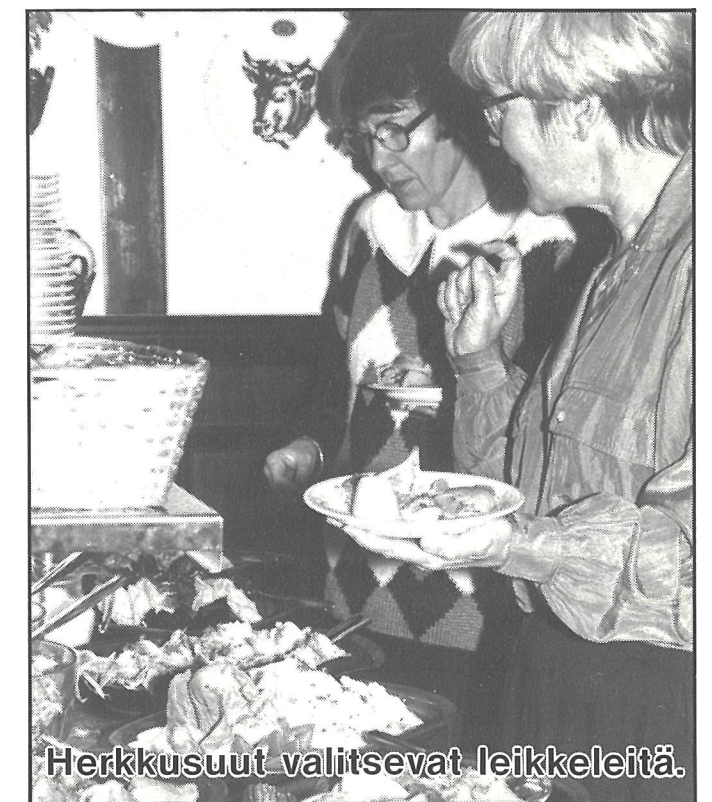
Ja sitten lämpimän ruoan äärelle. Se oli katettuna seisovan pöydän päähän. Lautaset olivat lämpöiset myös, joten ruoka pysyisi paremmin lämpöisenä. — Jaksammeko enää mitään, Liisa ja Jussi valittivat. He päättivät maistaa maksaa ja kanaa, ihan pienen annoksen vain.

Välipalaksi juustoa

Nyt oli aika maistella ravintolan juustotarjottimen uusia makuja. — Maistellaanko homejuustoa ja kirsikkajuustoa, Liisa ehdotti. Jussi otti molempien lautasilte viinirypäleitä ja ihanaa, pehmeää hunajamelonia. — Pieni välipala ennen jälkiruokaa ja kahvia, Liisaa nauratti.

Kuudennen kerran ystävämme nousivat pöydästä hakeakseen lautasellisen hyvää jäätelötorttua.

Kaiken kruunasi kupillinen hyvää vahvaa kahvia. Seitsemän kertaa seisovasta pöydästä. Seitsemän lautasta tiskiinkin, he miettivät. Mutta he jättivät tiskit ravintolan murheeksi. — Konehan ne astiat ravintolassa pesee, Jussi lohdutteli. — LT

Herkkusuut valitsevat leikkeitä.

Seija Kallio:

Vammaisten asiat vaativat korjausta

Aamupäivä on vielä alussa, kun soitan Seijan ovikelloa Kuusankoskella. Kahvi on katettuna keittiön pöytään. Istumme pöydän ääreen juttelemaan. Mietimme yhdessä, mikä vammaisten huollossa on vikana. Ovatko vammaisia koskevat lait vain pelkkiä tyhjiä lupauksia? Onko vammaisten oikeuksien julistus vain rivi kauniita sanoja? Seijalla on mielipiteitä, annan hänen puhua.

Tulkkipalveluista

Seija miettii opas- ja tulkkipalveluiden järjestämistä kuurosokeille.

— On selvä tosiasia, että auttajia ei ole tarpeeksi. Monasti lähtisin mukaan vaikka kuntosalle, mutta mistä saan oppaan mukaan. Kuntien pitäisi järjestää auttajia ja maksaa heille siitä palkkaa. Ihmiset eivät nykyään tee asioita vapaaehtoisesti, pelkästä hyvydestä. Ne ajat ovat ohi.

— Mitä teet esimerkiksi jos hammas kipeytyy viikonloppuna. Kenet pyydät silloin mukaan? Olisi kiireesti saatava systeemi, jolla helposti saisi apua kaikkina vuorokauden aikoina.

Kehittymisestä ihmisenä

— Olen äidin kuoleman jälkeen asunut yksin. Minun on ollut pakko selviytyä.

Kehittyminen ihmisenä on sitä, että voi olla yhteydessä muihin ihmisiin ja päästä ulos kotoaan. Meitä nuoria ja keski-ikäisiä kuurosokeita pitää entistä enemmän vetää mukaan.

— Vanhusten asiat ovat paremmin kuin vammaisten. Heitä kutsutaan erilaisiin harrastuksiin, päiväkerhoihin ja palvelupisteisiin. Me vammaiset olemme jääneet yksin.

Kotipalveluista

— Kotipalvelun on pelattava todella hyvin, jos vammaisen meinaa tulla toimeen avohuollossa. On otettava huomioon, että kaikki eivät tarvitse samantyyppistä huoltoa. Vammaiset ovat erilaisia.

Vammaisjärjestöistä

— Järjestöt korostavat sitä, että vammaisen tahtoo olla omatoiminen. Ei ihme, että olemme jääneet oman onnemme nojaan (= yksin). Ajatellaan, että olkoot sitten omatoimisia.

Ruumiin kunnosta

— Lääkäri sanoo että pitää saada riittävästi liikuntaa. Miten, kysyn vain. Kotiavustajan kanssa tehty kauppareissu ei riitä liikunnaksi.

Harrastamisesta

— Tahtoisin tosissani soittaa pianoa. Olen aloittanut jo pistonuottien opiskelun. Nyt pitäisi saada soittokone. Aluesihteerini lupasi kysyä asiaa. Todisteeksi musiikin rakkaudesta Seija lauloi mielivirtensä. Hän lauloi ihan nuotilleen oikein.

Toivottavasti Seija saa pian soittokoneensa. Pianon kanssa aika kuluisi niin mukavasti.

LT

Anna lahjaksi joulukerhoja

Jouluun on vielä aikaa. Mutta päivät kuluvat nopeasti. Osa jouluostoksista jää usein viime hetkeen. Hyvät vihjeet ovat silloin arvokkaita.

Entä jos antaisit ruokalahjan. Omatekoiset leivonnaiset ilahduttavat jokaisen mieltä. Saaja on varmasti mielissään tuoreista joulupullista tai pikkuleipäpurnukasta. Voit kääriä kauniiseen pakettiin omatekoisen kakun vuokineen. Tai pistä läpinäkyvään paistopussiin omatekoinen tuoksuva joululimppu ja sulje se lahjanauhalla.

Kalat kuuluvat jouluun. Moni valmistaa itse joulusillit ja silakat. Tee ylimääräinen purkillinen ja anna se lahjaksi ystäväillesi.

Mieluisia lahjoja sipulin ystäville ovat valkosipuliletti tai pussillinen keltaisia sipuleita.

Joulun makupaloiksi sopivat myös pähkinät ja mantelit sekä kuivatut hedelmät. ■

KIRKON IKKUNASTA
Ari Suutarla

Anna apuvälineiden kiertää

Eräs kuurosokea mies kirjoittaa: »Tarjolla on nykyisin kaiken maailman apulaitteita ja vempaimia. Minullakin niitä komerot ovat täynnä. Monia laitteita on vaikea käyttää. Minäkään en käytä muuta kuin valkoista keppiä ja pistekirjoituskonetta. — Dialogos kiinnostaa, mutta en ole ehtinyt tutustua siihen.

Hyvä ihmisveljeni! — Minä olen sokea mies. Onneksi sentään kuulen hyvin. Näkövamman takia tarvitsen apuvälineitä. Viimeksi olen saanut puhuvan tietokoneen. Siitä on ollut paljon apua ja iloa. Runsaasti piti käyttää aikaa tietokoneen käytön opiskeluun.

Vielä muutama vuosi sitten luulin ja toivoin, että Herra korjaa minut haudan lepoon ilman tietokoneita. Niin vaikealta kone tuntui.

Kyllä minunkin komeroissani on monia näkövammaisten apuvälineitä, jotka eivät ole käytössä. Mutta on niissä komeroissa paljon muutakin käyttämätöntä, kuten vanhoja vaatteita. — Ymmärrän kyllä apuvälineiden kertymisen komeroihin, sillä monet niistä ovat ilmaisia. Maksutta saatu tavara jää helposti haltuun.

Monet ilmaiset apuvälineet eivät ole sinun eivätkä minun omaisuutta. Niiden omistaja on yhteiskunta, ja ne on annettu meidän käyttöömme, jos me tarvitsemme. Esimerkiksi kuoleman jälkeen ne pitää palauttaa. — Oma aluesihteerini ainakin osaa kertoa, mikä on palautusosoite. Tarpeettomien laitteiden palautus on toki mahdollinen jo ennen kuolemaakin. Joku toinen vammaisen voi aivan hyvin käyttää samaa laitetta, joka sinulla nyt lojuu turhana ja vie komerotilaa. ■

Pirjo Neuvonen

»Parasta ovat ihmiset»

Valkoinen Opel Kadett kääntyy Kouvolan aluetoimiston oihasta Salpausselän kadulle. Auto suuntaa kulkunsa milloin Kuusankoskelle, milloin Anjalaan tai kauemmaksikin. Auton ohjauspyörän takana istuu Kouvolan aluesihteerini Pirjo Neuvonen. Ajokilometrejä kertyy vuodessa yli 30 000.

Ensin Pirjosta huomaa ruskean polkkatukan ja ruskeat silmät. — Ruskeat piilolinssit ne ovat. Omat silmät ovat vihreät, hän tunnustaa.

Pirjo on aina tehnyt työtä lähellä ihmistä. — Ensin minusta tuli diakonissa. Työskentelin kaksi vuotta seurakuntasisarena. Jatkoin sitten opiskelua ja minusta tuli mielenterveystyön ja psykiatrian erikoissairaanhoitaja.

Sairaalasta vaihdoin tähän kuurosokeiden aluesihteerin työhön. — Viihdyn hyvin, Pirjo vakuuttaa.

Millainen on alueesi?

Listoilla on 30 kuurosokeaa ja seurannassa on yli 10 ihmistä. — Joitakin asiakkaitani tapaan joka viikko. Useimpia tapaan 2—6 kertaa vuodessa.

Mikä on vaikeinta työssäsi?

— Luottamuksellisen suhteen saaminen on joskus vaikeaa. Moni kuurosokea tapaa ammatiauttajia, useitakin. On kotisairaanhoitoa ja kotiavustajaa ja monia muita. Myös sairaalapiirit ovat erilaisia. Kuurosokea tulee helposti epäluuloiseksi kaikkia kohtaan.

Mikä on parasta?

— Ihmiset ovat parasta tässä työssä. Vaikka asiat joskus ovat vaikeita, niin ihmisten kanssa tulee toimeen.

Mitä harrastat?

— Olen ulkoilmaihminen. Pidän suunnistuksesta ja lähdän mielelläni iltarasteille. Pidän myös eläimistä. — Kuurosokeiden kanssa olen tehnyt kerhotyötä. Kerho on toiminut viime keväästä asti. Meillä on aina ohjelmaa. Käymme tutustumassa eri paikkoihin tai kutsumme vieraita. Kerhossa oppii uusia asioita ja saa uutta ajateltavaa. ■

Lasse Hannula

»Minun apuvälineeni»

Ennen apuväline yhdistettiin vammaiseen henkilöön. Nykyisin kenellä tahansa voi olla apuväline.

Mutta mikä on apuväline? Millaisia apuvälineitä Lasse Hannula omistaa?

Kirjoituskoneesta valkoiseen keppiin

— Ensimmäisiä ihmisen käyttämiä apuvälineitä oli varmasti keppi. Mutta keppi ei suinkaan aina ole ollut apuväline. Ennen herrasmiehet käyttivät hopeapäistä keppiä kävellessään, eikä se ollut silloin apuväline. Kepistä tuli apuväline, kun sairas tai vammaisen tarvitsi sitä liikkessaan.

— Ennen ihmiset seurasivat ajan kulumista auringosta. Nyt kaikilla on apuvälineenä kello, jota ilman emme tulisi toimeen. Minun ensimmäinen apuvälineeni näkövammaisena oli pistemerkinnöin varustettu taskukello. Ensimmäisen rannekeloni ostin vuonna 1952, jolloin pisterannekellot tulivat Suomeen.

— Oman pistekirjoituskoneen sain 1950. Koneet valmistettiin Tanskassa yhteispohjoismaisena tilauksena. Koneeni on yhden käden kone. Kirjoittaminen tapahtuu oikealla kädellä. Vasen käsi voi vapaasti tehdä muuta: esimerkiksi seurata kirjoitettua tekstiä ja etsiä virheet.

Koska en enää kuule kirjoituskoneen kellon kilahdusta rivin lopussa, täristin ilmaisee rivin loppumisen.

Piirtämistä varten minulla on Upward-kynä ja kumialusta. Itse piirrän hyvin harvoin, mutta joskus näkevät piirtävät minulle

jonkin rakennuksen pohjapiirustuksen tai jonkin kartan. Piirrettäessä paperille tulee pisteviiva. Taulua ja pistintä käytän nykyisin vähän. Matkoilla ne ovat mukana muistiinpanoja varten ja niillä kirjoitan dymonauhan.

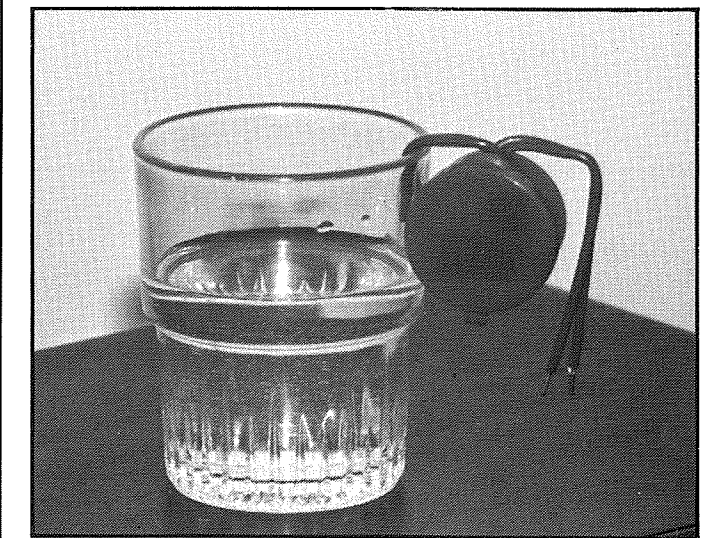
Mittaamista varten on useita erilaisia mittoja. Yksi niistä on pistemerkinnöin varustettu lämpömittari. Kaataessani vettä tai kahvia kuppiin, käytän suunnittelemaani nesteenilmaisinta. Erittäin tärkeä on taloa kiertävä induktiosilmukka. Vielä on joitakin harvoin tarvitsemiani välineitä. Kaikki ovat hyviä olemassa. Ja tietenkin minulla on keppejä: kotiloissa keppi, jota ei voi taittaa, liukkaista kelejä varten piikkikeppi ja matkoille kasaan taitettava keppi. Kaikki kepit ovat valkoisia.

Kaikki ovat tarpeellisia

Silloin tällöin kuulee naisten keskustelevan monista keittiössä olevista koneista ja laitteista. Silloin he mainitsevat usein, mistä laitteista viimeisenä luopusivat. Minä en haluaisi luopua mistään apuvälineestäni. Kaikki ovat tarpeellisia, vaikka niitä harvemmin tarvitsisi. Ne auttavat toimimaan itsenäisesti, ilman toisten apua.

Mielestäni jokaisen kannattaa hankkia kaikki tarpeelliset apuvälineet ja myös käyttää niitä.

Ajankohtainen apuväline

Nestemittari

Kahvikupin tai juomalasin laidalle asetettava nestemittari ilmoittaa kuurosokealle, milloin kahvikuppi tai juomalasi on täynnä. Mittarin sähköiset kosketuspäät tulevat astian sisäpuolelle. Mittari alkaa täristä, kun nestepinta nousee kosketuspäiden tasalle. Tärinä on niin voimakas, että sen huomaa helposti. Mittari toimii kahdella nappiparistolla.

Nestemittari valmistetaan Englannissa ja sitä tuo maahan Näkövammaisten Keskusliitto. Mittari maksaa 59 mk. Nestemittarin voi tilata Näkövammaisten Keskusliiton apuvälinemyynnistä puhelimitse (90) 3960 4251.